

2019. december

Trubnik

VI. évf. 12. szám

KIIRTŐS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

**MINDEN KEDVES OLVASÓMNAK
SZERETETTELJES KARÁCSONYT
ÉS BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁNOK!**

**VŠETKÝM MOJIM ČITATEĽOM
PRAJEM VESELÉ PREŽIETIE
VIANOČNÝCH SVIATKOV
A VSETKO NAJLEPSIE V NOVOM
ROKU!**

Advent

A katolikus liturgiának megfelelő adventi koszorú, három lila és egy rózsaszín gyertyával

Tartalma, jelentése a keresztény egyházi év kezdete, karácsonyt előkészítő időszak

Kezdetre karácsony előtti negyedik vasárnap

Az adventi időszak

Advent a karácsony (december 25.) előtti negyedik vasárnap – más megfogalmazásban a Szent András apostol napjához (november 30.) legközelebb eső vasárnap – veszi kezdetét, és karácsonyig tart. A görög katolikusoknál – az 5. századi hagyományt megőrizve – hathetes az advent.

Advent első vasárnapja mindig november 27. és december 3. közé esik. Ez a nap három időszak kezdetét is jelenti: a keresztény egyházi év

Régebben egyes vidékeken „kisböjtnék” nevezték ezt az időszakot.

Advent harmadik vasárnapján, örömvasárnapon az Úr eljövételének közelségét ünneplik; e nap liturgikus színe legtöbb helyen a rózsaszín.

Régi szokások:

Böjt

Korábban szokás volt az adventi időszakban böjtt tartani. Az adventi böjti idő alatt tiltották a zajos mulatságokat és az ünnepélyes házasságkötéseket, de az utóbbit az 1661. évi nagyszombati zsinat püspöki engedélytől tette függővé. A böjtölés hagyománya a 20. század közepén tűnt el.

Jelenleg a katolikus egyházban nincsen böjti előírás az adventi idősakra vonatkozóan, ugyanakkor ajánlott a visszafogottság, csend, a

kezdetét, a karácsonyi ünnepkör kezdetét és természetesen az adventi időszak kezdetét.

December 24. az advent utolsó napja, még nem karácsony. Ennek megfelelően a régebbi egyházfegyelemben ez még böjti nap volt, így a nap hagyományos ételei (pl. hal, mákos guba) is böjtös ételek. A sötétség beálltával fokozódik a várakozás, mely a Jézus Krisztus születését ünneplő éjszakai misével ér véget.

Az advent szó jelentése „eljövétel”. A latin „adventus Domini” kifejezésből származik, ami annyit tesz: „az Úr eljövetele”. A karácsonyt megelőző várakozás az eljövételben éri el jutalmát.

több ima és lelki olvasmány, valamint a bűnbocsánat szentségéhez járulás.

Adventkor a 19–20. század óta szokás koszorút készíteni. Az adventi koszorú őseit 1839-ben Johann H. Wichern német evangélikus lelkész készítette el: egy felfüggesztett szekérkeréken 24 gyertyát helyezett el, melyek közül minden nap eggyel többet gyújtott meg karácsonyig.

Ma az adventi koszorú általában fenyőágból készített kör alakú koszorú, melyet négy gyertyával díszítenek. A gyertyák színe a katolikus hagyomány szerint a bűnbánat színét jelképező lila, kivéve a harmadik vasárnapra jutót, amely

rózsaszín, mert ez az öröm vasárnapja. A gyertyákat vasárnaponként (vagy előző este) gyűjtják meg, minden alkalommal, eggyel többet. A világító gyertyák számának növekedése szimbolizálja a növekvő fényt, amelyet Isten Jézusban a várakozónak ad karácsonykor. Az adventi koszorún mind a négy gyertya egyszerre ég az utolsó vasárnapon.

Minden gyertya szimbolizál egy fogalmat: 1. hit, 2. remény, 3. öröm, 4. szeretet. A gyertyák egyben a katolikus szimbolika szerint egy-egy személyre vagy közösségre is utalnak:

Ádám és Éva – mint akiknek elsőként ígérte meg Isten a megváltást (hit);

zsidó nép – akinek megígérte, hogy közülük származik a Messiás (remény);

Szűz Mária – aki megszülte a Fiút (öröm – rózsaszín gyertya);

Keresztelő Szent János – aki hirdette Jézus

eljövetelét, és készítette az utat az emberek szívéhez (szeretet).

Az adventi naptár használatának népszokása 1900 körül kezdődött, kialakulása egy német édesanyához kötődik, akinek kisfia, Gerhard, már hetekkel az ünnep előtt türelmetlenkedett a várva-várt és megszokott karácsonyi ajándékok miatt. Az édesanya ezért egy játékot talált ki gyermeke számára: egy kemény papírlapot huszonnégy részre osztott, mindegyik részre rátűzött egy-egy darab csokoládét, majd megengedte, hogy a gyermek minden este megegyen egyet-egyet közülük. Közben a kisfiú felnőtt, s nem felejtette el édesanyja meglepetését, és üzleti vállalkozásba kezdett. Olyan naptárt szerkesztett, amelyen huszonnégy ablakoska mögé egy-egy darab csokoládé vagy cukorka volt elrejtve, s ezek csak a spaletták kinyitása után váltak láthatóvá.

Tisztelettel: Losonci Miklós

Adventi koszorú

Mint azt Miklós barátom fentebb oly bő lére eresztve megírta, a karácsonyi előkészület, lényege valóban az advent. Az advent materiális, tehát kézzel fogható anyaga, az adventi koszorú. Községünkben ennek az elkészítését, az arra legméltóbb helyen, Elődeink Emlékköve mellett szokta elkészíteni segítőkivel Dombai Gáborné

Jutka. Szerénységére jellemzően vonakodva bár, de gyöngybetűs írásával leírta, KARÁCSONYI KÉSZÜLŐDÉS címszóval az idejü adventi koszorú elkészítésének mikéntjét, amit készséggel teszek kedves olvasóim elé.

F R

Karácsonyi Készülődés

November 28-án délután a régi Önkormányzat épületében, beszéltük meg a találkozót, azzal a szándékkal, hogy idén is elkészíthessük az adventi koszorút. Van egy erős közösségi szellemű csapatunk, akik nagyon lelkesek.

Vrchovina Józsefné Rozi, Macsej Beáta Bea, Gellen Imréné Erika, és jómagam. Petkó Gáborné Ildikó is megérkezett, mire ki kellett cipelni a nehéz koszorút. Nagyon jókor jött a segítség. Csapatunk, további szintén oszlopos tagjai; Vrchovina Jánosné Marika, és Sáriai Györgyné Erzsike sajnos idén nem tudtak eljönni

betegség miatt. Ezen, soraim erejével is jobbulást kívánok nektek lányok!

A Szlovák önkormányzatunk nevében továbbá megköszönöm a segítséget Szinnai Zoltánnak, aki a fenyőt hozta, és Tóth Zsuzsának, aki gömbökkel segítette alkotásunkat. Ismételten hálás köszönettel adózom mindenkinek, aki közreműködésével segítette nemes vállalkozásunkat.

Dombai Gáborné Szlovák Önkormányzat elnöke

Majnek Antal Püspök az új segédpüspök kinevezéséről

Örömmre szolgál, hogy a Szentatya a néhány éve beadott kérésemre választ adott, és segédpüspököt nevezett ki a Munkácsi Római Katolikus Egyházmegyébe: Lucsok Péter Miklós domonkos atyát. Lucsok Péter atyát és szüleit, családját már 24 éve ismerem. Örülök annak, hogy a Szentatya egy ilyen jó papot választott ki, aki ráadásul kárpátaljai születésű, a domonkos rendbe való belépéséig itt élt Munkácson, ismeri Kárpátalja történelmét, múltját, sajátosságait, beszél az összes itt szükséges nyelvet, s ezért szót tud majd érteni az ukrán, orosz, szlovák és magyar nyelvű hívekkel is. Nagyon hálás vagyok azért, hogy elfogadta a Szentatya felkérését és szívesen jön ide, bár tudom, hogy a rendje is nehezen engedte el. 24 éven keresztül egyedül végeztem az egyházmegyében a püspöki szolgálatot, ami ennyi idő alatt megterhelő lett már. Látásromlásom és

egyéb gyengeségeim is nehezítik a munkát; ezekkel együtt is szívesen szolgálom az Úrnak, amíg erőt ad hozzá, de ez a segítség nagyon jól fog jönni. Beszélgetéseink, ismeretségünk alapján nagyon remélem, hogy a segédpüspököm jó testvérem is lesz, és együtt tudunk dolgozni minden hívő örömeire és lelki üdvére, hiszen ez a legfontosabb cél: a magunk és a ránk bízottak lelkének üdvössége. Úgy látom, nagyon hasonlóak a céljaink, az életstílusunk; két kolduló rend tagjai bizonyára megértik egymást. Lucsok Péter atya sok lelkigyakorlatot tartott Ukrajna-szerte; ez is bizonyítja, hogy imádságos, lelki ember, aki Jézus lelkületével igyekszik a Mennyei Atya irgalmas jóságát elvinni az emberekhez. Örömmel készülünk a szentelésére, melyre szeretettel hívom egyházmegyénk híveit.

Majnek Antal munkácsi megyéspüspök

Hogyan tovább, Magyarországon élő szlovákok?

Magyarországi Szlovákok Szövetsége 2019. november 29. és 30. -án rendezte meg tradicionális tanácskozását, a Büntetés Végrehajtási Intézet Pilisszentkereszten lévő oktatóközpontjában. Az idei tanácskozásra is jellemző költőfejedelmünk, Vörösmarty Mihály egyik mondása: - „Csak a lényeg, de minden lényegest”. Tehát lényegre törően folyt az értekezés, melynek moderátora, Imrich Fuhl a Magyarországi Szlovákok Szövetsége oszlopos tagja, „főkurátora” volt.

A távolabbi vidékről érkező vendégek elszállásolását követően, Ruzsenka Egyedová Baráneková üdvözlő beszédjével délután négy órakor vette kezdetét a konferencia.

Az üdvözlőbeszéd után Paulik Antal Magyarország Szlovákságának szószólója tartott igen értékes előadást tartott „A szlovák nemzetiségi önkormányzatok létezésének lényege és az érdekképviselet lehetőségei helyi szinten” címszóval.

Őt Jozo Solga Magyarország Horvátságának szószólója követte szintén hasonló témakörben.

A Magyarországi Horvátok Szövetsége elnöke Joso Ostrogonac a „Nemzetiségi civil szervezetek szerepe és felelősége a választások során” címen igen érdekes témát boncolgatott.

Előadását, felszólalásokat követték majd vacsora.

Vacsora utáni kötetlen beszélgetéseket befejezve, a

messziről érkezett kedves vendégek lélekben felvértezve nyugovóra tértek.

Szombaton, a reggeli után Alzbeta Hollerová Racková a Magyarországi Szlovákok Szövetsége elnök asszonya tartotta meg beszédjét „EGYÜTT - Tovább a megkezdett úton”.

Beszámolt a választásokról, melyben ismertette a Magyarországi Szlovákok Szövetsége eredményét. Hosszas logikus okfejtéseit, igen frappáns jelszóval fejezte be: - „EGYÜTT – tovább a megkezdett úton”.

Bence Szeljak a Magyarországi Szlovákság Ifjúsága szervezetének elnöke „Ifjúság az aktuális politikában” címen tartotta meg beszédjét. Többek között kitért arra, mely szerint állandóan csak arról beszélünk, hogy mit kellene tenni, de nem teszünk semmit. Bizony, bizony sok igazság volt szavaiban.

Ahogy nagy költőnk írta; - „Nem elég a jót akarni, nem elég a jóra vágyani. A jóért tenni, tenni kell!”

Bence Szelják előadásához Imro Fuhl hozzáfűzte, hogy 30 éve alapították Békéscsabán a fiatal szlovákok szövetségét. Akkor még az volt az irányelv, hogy tegyetek, amit akartok, csak ne politizáljatok. Most éppen ellenkezők a tézisek: - ha nem politizálsz, nem jutsz semmire. Tehát politika nélkül nem megy.

A fiatalságnak is nem csak lehetnek, de vannak is jó ötleteik. A legjobb megoldás azonban az együttműködés lenne.

Az idő telik, de a problémák megmaradnak, folytatta Imro Fuhl. – Ezzel kapcsolatban áttörés lenne, végre eldönteni, hogy mit akarunk. Elsődleges cél annak a megnevezése. Legyen mire kérni a támogatást. Előbb azonban meg kellene ismerni Szlovákságunkat. Tehát elődeink országát. Aztán beszélhetünk arról, hogyan tovább. Nincs időnk, szlovákságunk ápolására, hiszen a rohanó világunkban mindenki az anyagiakat nézi és elfelejti identitás tudatát. Juraj Migas idejében bezzeg... Tehát a diplomácia is nagyon fontos. A mai világban viszont inkább interneteznek, laptop, okos telefon és a többi. Szlovák öntudat nélkül viszont nem megy, és valószínű nem is fog menni! Alzbeta Sebedinska (Csabacsüd) küldött és Zuzana Pápaiová Laczkovská (Felsőpetény), elnök

asszonya a helyi önkormányzatnak. – Hogyan értük el a maximális pontszámot a szlovák önkormányzatok értékelésében?” A két előadó igen érdekes dolgokat feszegetett, előadásában. Előadásukat, kávészünet és kötetlen beszélgetés – diskurzus követte.

A kávészünet befejeztével Anna Divicanová a Budapesti ELTE egyetem professzorasszonya tartott előadást, a Csehszlovák - Magyar lakosságcsere történetéhez (1946-1947). Magyarországi Szlovákok Kutatóintézete által szervezett konferencia tükrében, csodálatos előadása által, nagyon sok érdekes dolgot tudhattunk meg ezzel a témakörrel kapcsolatban a nagy tudású professzorasszonytól.

Többek között olyanokat is, hogy a Szlovákiába kitelepülők között olyanok is voltak, akik nem is tudtak szlovácul. Azt gondolták, hogy az evangélikusok úgy, mint Dél – Alföldön csak szlovákok lehetnek. A katolikusok meg Szlovákiában is többségben magyarok.

Ott kint viszont sokan olyan településekre kerültek, ahol vegyes volt a lakosság, és a magyarok is evangélikusok voltak. Előfordult olyan is, hogy a magyarul nem tudók kerültek olyan településre, ahol csak magyarok és németajkúak laktak. A német lakosság erőszakos kilakoltatása után azok házaikat kapták meg, így nehezen tudtak beilleszkedni a szintiszta magyar lakosok közé, akik viszont nem értettek egy mukkot sem szlovácul. Nos ezeknek, a családoknak bizony meg kellett tanulni magyarul, hogy érvényesülni tudjanak. Pilisből kitelepültek többsége is így járt. Sokan abban a reményben hagyták el otthonaikat, hogy szlováknak érezhessék magukat. Nos, ez a törekvés, nem sikerült minden családnak.

Professzorasszony előadását, derülten, nagy tapsal jutalmazták a jelenlévők.

Ezzel a csodálatos előadással a Magyarországi Szlovákok Szövetsége idei konferenciája véget ért. Közös ünnepi ebéd, majd búcsúzkodás következett, „Jövőre ismét ugyan itt” jelszóval búcsúztunk egymástól.

Fentieket lejegyezte; F R

Fészkes fenevadak

Az októberi állatok világnapja alkalmából vegyük sorra, melyek a legveszélyesebb állataink. Aligha nem a méhcsípés okozza a legtöbb halálesetet évente a Földön. Pár éve egy fotós meghalt hazánkban, mert egy állatkerti viperát támadó pózra ingerelt. A rákosi viperát, a Rákosi rendszerben átkeresztelték parlagira. A sakál a rendszerváltás után meggyénkben megjelent. A farkas, csak az Északi-középhegységben. Akárcsak a hiúz. Ezek az állatok teljesen veszélytelenek. A betévedő medvék viszont kölykük védelmében, vagy testközelből támadhatnak, Erdélyben idén, egy horgászt ölt meg a medve. Az összes horgász csali csemege a medvéknek. Halálos kutya, sőt szamár támadás is előfordul időnként, akárcsak bika stb. A jegesmedve a fél tonnájával életveszélyes az emberekre. Az USA-ban évente ezer medvetámadás van, átlagosan egy halálesettel. Svédországban ugyan ez a helyzet, mert a kiirtásuk után száz évvel ismét visszatelepítették a barna medvét. Ami háromszáz kilós állat. A vadmalacot sose fogjuk meg; mert a visítására a koca iszonyatosat haraphat belénk. A sebzett vadkan pedig hasít az agyarával. A tigris lehet emberevő, ha öreg vagy sebzett és nem tud már futni. Az ázsiai elefánt és „vadmarha” a gaur eltaposhatja az embert. Akárcsak az afrikai orrszarvú, elefánt, bivaly. Az öreg krokodil emberevő is, ha van rá

esélye, de Afrika összes vadállata nem öl meg annyi embert, mint a víziló, ha betéved egy csónak a közelébe.

A szúnyogok által terjesztett malária évente milliós számra öli az embereket. A forró égővi skorpiók és pókok is lehetnek halálosak. Akárcsak a mérges kígyók, a mérges polip, tengeri csiga, vagy a mérges tuskéjú kóhal. Tuskés rája. Az elektromos angolna, ami Dél-Amerikában él akárcsak, a piránja és a kajmár. Ötévente halálos gyilkos bálnatámadás, is előfordul, ha a fekete bűváruha miatt fókának nézi az embert. Nemo kapitányt óriáskalmár támadta meg. Ez az állat átlagosan 2-3 évente okoz halálesetet. A nagy fehér cápa 1-2 évente, szintén a fekete bűváruha miatt nézi fókának az embert. A bikacápa negyede – fele a fehérnek, de beúszik a folyókba is, mert bírja az édesvizet is és szándékosan támad az emberekre. Akárcsak az indiai – óceáni sósvízi krokodil, ami öt méter hosszú és minden apró csónakot felborít, hogy ehessen. Évente minimum tíz haláleset okozója, de az óceán legveszélyesebb állata mindössze 2 kg súlyú, és 3 méter hosszú. Teljesen átlátszó. 24 szeme van, és 100 karja tele csalánsejtekkel. Ez a kocka medúza. Egyetlen karjának.

Tisztelettel, Losonci Miklós

Idősek napja

Pilisszentlászló Község Önkormányzat,
Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi
Önkormányzat támogatásával idén is megrendezte

az idősek napját. A rendezvény, 2019. november 29-én (pénteken) délben vette kezdetét a Kis Rigó vendéglőben, melyet Tóth Attila polgármesterünk, az ünnepi műsor főszervezője nyitott meg. Az idős korra való tekintettel, az ünnepen résztvevők. A Fő téri buszmegállótól személygépkocsikkal lettek felszállítva. A százötven nyugdíjasból, mintegy kilencven nyugdíjasunk vett részt a rendezvényen. Ez bizony igen komoly létszámnak bizonyult, mert a közeli Szentendre városából felhívott „muzikusokat – dalárdásokat” helyhiány miatt a résztvevők megrökönyödésére el kellett tanácsolni a rendezvény helyszínéről. Ezzel kapcsolatban, az igazság kedvéért meg kell

jegyzenem, hogy a rendezők tudta nélkül, egyik falunkból Izbégre települt emberke öncélú buzgósága által kerültek az odaadó szervezőink meghívása és tudta nélkül. Elküldésüket azonban az őket ideirányító személy, nem merte felvállalni. Ez a népszerűtlenség tűnő feladat, a derék munkát végző rendezőkre hárult. Halvány reményünk se legyen arra, hogy elnézést kért volna a műsor rendezőitől! Ettől a nem éppen apróságtól eltekintve, az idej idők napi találkozó is valóban jól sikerült. Befejezőként, minden megjelent idősebb lakosunk ugyanúgy, mint tavaly megkapta a szépen díszített borítékot. A boríték valóban olyan díszes volt, mint egy évvel ezelőtt, benne azonban államalapító Szent István királyunk

helyett, talán a változatosság kedvéért, vagy a forint „erősödése” miatt, gróf Széchenyi István arcképével díszített bankó került. Az ötezer forintos mellett ott volt még a Vadvirág Óvoda gyermekei és főleg derék dolgozói által készített Kellemes Ünnepeket és Boldog Karácsonyt kívánó üdvözlő lap. Ez a kis figyelmesség szintén igen jól esett nyugdíjasainknak.

A jól sikerült rendezvény, ékes bizonyítéka Pilisszentlászló Község Önkormányzata és Pilisszentlászló Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat dicső együttműködésének.

Tisztelettel, F R

Slovenský spisovateľ Milan Ferko a Senváclav

Všetci poznáte Jánošíkovu krčmu v Senváclave, mnohí poznáte slávneho zbojníka Jánošíka. Aj tristo rokov po smrti žije v piesňach či básňach. Natočili o ňom viacero filmov, popísali románov. Rudo Fraňo tvrdí, že najlepší z nich je ten od spisovateľa Milana Ferka. Aj preto sa rozhodol preložiť ho do maďarčiny a vydať. Vyšiel v roku 2006 pod názvom „Jánosik Rákóczi zsászlaja alatt“. Bola to veľká sláva.

A tak sa Milan Ferko dostal na Senváclav a spoznal s Rudom Fraňom. Nezostalo len pri Jánošíkovi. Zistili, že slovenský spisovateľ má ďaleko viac spoločného so Senváclavom. Nielen Jánošíka. Je to na neuverenie, ale Senváclav je totožný so stredovekým Kékesom a Fraňov dom je na mieste voľakedajšieho kláštora, kde sa v novembri roku 1307 stretol Matúš Čák Trenčiansky so zástupcom kráľa Karola Roberta. Aj táto scéna je súčasťou Ferkovho románu „Matúš Čák Trenčiansky“. Nečudo, že o sedemsto rokov neskôr (2007) sa v Trenčíne uskutočnila prezentácia uvedeného románu v maďarčine, ktorý preložil opäť R. Fraňo. Rudo pripomienku na pobyt Matúša Čáka vydal nielen knižne, ale aj vysekal (na vlastné trovy) do kamennej dvojazyčnej tabule umiestnenej na bráne svojho domu.

Tým senváclavské súvislosti M. Ferka neskončili. Napísal tiež román „Krádež svätoštevanskej koruny“, ktorý sa odohráva neďaleko. Na Vyšehrade. Aj ten Rudo preložil a vydal. Ešte jedna kniha Milana Ferka je čiastočne lokalizovaná do Pilišských vrchov – „Kráľovská pomsta a iné politické vraždy a záhadné úmrtia v našich dejinách“. Zásluhou Ruda Fraňa sa tiež objavila na maďarskom knižnom pulte. Pre popularizáciu slovenského pohľadu na uhorské dejiny a pre určité zlepšenie historickej nálady Slovákov v Maďarsku Rudo Fraňo preložil a vydal aj Slovenské povesti (staré i nové) tiež od Milana. Mnohé z nich sa odohrávajú na miestach z okolia Senváclavu (Budín, Ostrihom, Vyšehrad ...).

Prečo o tom píšem práve teraz? 14. decembra 2019 si pripomíname nedožité deväťdesiate narodeniny Milana Ferka. Vo svojej tvorbe ukázal, že Slováci v čase uhorskom sa podieľali nedeliteľne s Maďarmi na vzostupoch i pádoch spoločnej krajiny. Milan Ferko urobil z uhorských dejín pútavý príbeh, ktorý Rudo Fraňo sprostredkoval nielen Pilišanom, ale aj širšej maďarskej verejnosti. Za čo mu bol M. Ferko nesmierne vďačný. Milan Ferko a Senváclav – ten historický i ten súčasný patria nerozlučne k sebe.

Jozef Schwarz

Milan Ferko, a szlovák író és Pilisszentlászló

Mindnyájan ismerik Pilisszentlászlón a Jánosik kocsmát, sokaknak önök közül nem ismeretlen a híres betyárt Jánosik neve sem. A halála óta eltelt háromszáz esztendő alatt is él a dalokban, vagy a versekben. Több filmet forgattak róla, regények is születtek és Franyó Rudolf állítja, hogy mindezek közül a legjobb Milan Ferko könyve. Éppen ezért döntött úgy, hogy lefordítja magyarra és kiadja. A könyv 2008-ban látott napvilágot “Jánosik Rákóczi zaszlaja alatt” címen. A mű nagy sikert aratott.

Így azután Milan Ferko eljutott Pilisszentlászlóra és megismerkedett Franyó Rudolffal. Nem maradtak Jánosiknál. megállapították, hogy a szlovák írónak messze több közös vonása van Pilisszentlászlóval. Ez ugyan hihetetlen, de Pilisszentlászló azonos a középkori Kékes településsel és. Franyó lakóháza a valamikor kolostor helyén áll, ott, ahol 1307-ben Csák Máté trencsényi nagyúr találkozott Károly Róbert képviselőjével. Ez a jelenet is szerepel Ferko regényében, mely a “trencsényi Csák Máté” nevet viseli. Nem csoda, hogy 2007-ben, Trencsényben történt meg a magyarra átültetett, fentebb hivatkozott regény bemutatása, melyet szintén Franyó Rudolf fordított: Ő, aki nemcsak Csák Máté itteni jelenlétét örökítette meg könyv formában, de saját költségére kőbe faragta és a kétnyelvű táblát a háza bejárati kapujában helyezte el.

Ezzel Milan Ferko nem fejezte be pilisszentlászlói kapcsolatát. Úgyszintén regényt írt “Szent István koronájának elrablása” címen, mely a településtől nem messze játszódik. Visegrádon. Rudi ezt is lefordította és kiadta. Milan Ferko még egy könyve játszódik részben a pilisi hegyekben, a “Királyi bosszú és más politikai gyilkosságok, valamint titokzatos halálesetek történelmünkben”. Franyó Rudolfnak köszönhetően ez a mű szintén megjelent a hazai könyvespultokon. A magyar történelem szlovák nézőpontból történő népszerűsítése, valamint a Magyarországon élő szlovákok történelmi hangulatának javítása érdekében, Franyó Rudolf lefordította és kiadta a Szlovák legendákat (a régiakat és az újakat), úgyszintén Milantól. Ezek közül számos Pilisszentlászló környékén

játszódik (Budán, Esztergomban, Visegrádon...) Miért róvóm a papírra most mindezt? 2019. December 14-én emlékezünk a nem egészen kilencven esztendőt megélt Milan Ferkora. Alkotásában rámutatott arra, hogy a szlovákok a magyar történelemben el nem választható szerepet játszottak a együtt magyarokkal, a közös ország fellendüléseiben és a kudarcaiban egyaránt. Milan Ferko a magyar történelemből lebilincselő műveket alkotott, melyek Franyó Rudolf közreműködésével jutottak el nemcsak a pilisiekhez, de a tágabb magyar nyilvánossághoz is. Mindezért Milan Ferko végtelenül hálás volt. Milan Ferko és Pilisszentlászló. ők nemcsak történelmileg, de a jelenben is elválaszthatatlanul összetartoznak.

Írta: Jozef Schwarz
Fordította: Papanek László

Bioritmus

Az aranycsapat a berni döntőig előtte két éven keresztül veretlen volt, mert minden meccsüket helyi idő szerint tizenhét órakor kezdték. Ébrenléti állapotban küzdöttek. Régi szép idők. Bárki kipróbálhatja, hogy hány fekvőtámaszt tud kinyomni délelőtt és éjfél előtt. Azt fogja tapasztalni, hogy délelőtt kétszer annyit, mint éjfél előtt. Sportdiplomatáinkat a tények nem érdeklik. Aranycsapatunk már nincs, de lett egy stadionunk aranyáron. Aminek a megnyitójára idehívtunk egy amerikai csapatot, akiknek a mi esténk reggel volt. A stadionavatáson „szép vereséget” szenvedtünk. „Méltó vereség nem létezik. A focit gólrá játsszák. A győzelem a fontos, nem a részvétel. Pont azért

nem vehettünk részt a további küzdelmekben, mert Welszben nem győztünk. Bármelyi falusi sportorvos tudja, hogy sportembereknek éjjel aludniuk kell, nem versenysportolni. Kár hogy az országos sportvezetőinknek már nincs ennyi esze. A stadion megnyitón bármelyik távol keleti csapatot megverhettük volna egy délutáni meccsen, mert nekik az éppen éjfél után lett volna. Arról már nem is beszélve, hogy a TV nézőknek másnap reggel dolgozniuk kell, emiatt éjjel aludniuk kellett volna. Sportdiplomácia elégtelen.

Tisztelettel, Losonci Miklós

Szlovák feliratú falvédők

Hajdanában, gyerekkoromban, még több ház pitvarában is lehetett látni szlovák feliratú falvédőket.

Falvédőket később is használtak még, de ezek már magyar

feliratúak voltak. Feliratuk szövegének tartalma, jelentése viszont nem változott. Az alábbi falvédőt, egyik szlovák barátom vidéki szülői házában sikerült lefényképeznem. A felirat magyarra fordítva:

HOL HIT OTT SZERETET,
HOL SZERETET, OTT BÉKE,
HOL BÉKE – OTT ÁLDÁS,
HOL ÁLDÁS – OTT ISTEN

Ez a szöveg a még napjainkban nálunk is régi komódokban, szekrényekben megtalálható magyar feliratú falvédőkön; „hol Isten, ott szükség nincsen” - egészül ki, illetve fejeződik be. Manapság, azonban már csak régi felújított házakban leginkább nosztalgia szempontjából lehet látni még korabeli falvédőket.

FR

Kápolnánk búcsúja

Pilisszentlászló, a környékbeli Pilis mentén elhelyezkedő településhez képest a búcsúnapok szempontjából előnyös helyzetben van. Ezt igazán gyerekkorunkban élvezhettük, hiszen hozzánk, a körhinta, vagy ahogy akkoriban hívtuk ringispír, ugyan csak egyszer a templomunk védőszentjének Szent László királyunk neve napjához közeli vasárnapon érkezett. A mézeskalácsos, „zsákbamacskás” céllövöldés és egyéb árusok a novemberi Mária napon is eljöttek. Hiszen ekkor

tartottuk Kápolnánk búcsúnapját, melyet Szűz Mária tiszteletére építettek elődeink. Tehát az idősebb helybelieknek gyerekkorában kétszer volt búcsú. Mostani gyermekek talán csak a nagyszülők visszaemlékezéseikből hallhatnák, hogyan is volt az a gyerekkorukban, ha érdekelné őket.

Az első Szűz Mária tiszteletére épített templom a 6. században készült az ószövetségi templom közelében. Ezt a templomot November 21. szentelték fel. Tibor atya beszédje által

megtudhattuk, hogy Mária bemutatásának dátumát a hagyomány szerint, határozták meg: a lánygyermeküket hetven nappal születésük után mutatták be az Úrnak a templomban. Jakab apostol apokrif ősevangéliumában szerepel, hogy Máriát hároméves korában szülei a templomban Istennek ajánlották. Továbbá olyan érdekességet is megtudhattunk Mária bemutatása a templomban ünnepről, amiről idáig nem is tudtunk, mégpedig azt, hogy; - A Pray-kódexben már 1200 körül szerepel az ünnep, tehát hazánk már az Árpád-

korban átvette Bizánctól. Érdekesítő beszédjében Tibor atya kitért arra is, hogy Konstantinápolyban már a 8 század elején kezdték ünnepelni. I. Manuél bizánci császár pedig parancsolt ünnep rangjára emelte 1166-ban. A Pray – kódexben már 1200 körül szerepel az ünnep, tehát hazánk már az Árpád-korban átvette Bizánctól. Általános történelmi tudásunk által is tudjuk hogy III. Béla, az egyik legműveltebb Árpád-házi királyunk Bizánctban, Manuél Komnénosz király udvarában nevelkedett.

Később több nyugati egyházmegye is átvette. V. Piusz pápa azonban nem vette fel a liturgiába. Végül V. Szixtus pápa 1585-ben jóváhagyta Mária bemutatásának általános megünneplését. Tehát a nagy műveltségű Árpád-házi III. Endrének köszönhetően négy évszázaddal megelőztük Rómát.

Nagyon szép prédikáció, sajnos mindössze tizenkét idősebb korú asszonykának és egy férfinak.

FR

Betlehembe

Régen volt az nagyon régen, mikor Úr Jézus lejött a mennyből közénk. Több mint kétezer év telt el azóta. Bizony régen volt az, nagyon régen, mikor az egész világ fölött uralkodott a római császár Augustus. Uralkodott szerencsésen, mert béke honolt a népek között. Katonai szabályok rozsdásodtak a padláson, hegyes kopjákat katonák beszúrták szépen sorba a kertben, ahol körülöttük nőtt a vörös és fehér bab. Augustus császár nagy uralkodó volt, de még nagyobb akart lenni. Egész birodalmában szétküldte a küldötteket, hogy írják össze, mennyi nép, falu és város tartozik hozzá. Küldöttek elindultak különböző irányba, fehér lovakon ülve, vágtaznak, ahogy csak bírják, dobbal és nagy hangon ismertetik kívánságát a császárnak: - Kihirdetjük, hogy a legmagasabb császár és úr Augustus, tudni akarja, mennyi nép, falu és város van összesen országaiban. Ezért minden ember vigyen két ezüstöt, mint adót a császárnak és iratkozzon fel abban a faluban, vagy városban ahonnan származik a családja!... Bum, bum! Szűz Mária, és Szent József Názáretben laknak, de Betlehemből származnak, a dicsőséges nagy múltú Dávid király nemzetségéből.

Készséggel tudomásul veszik a császári parancsot, és útra kelnek. Mária felül a számarra, József vezeti őt a kötőféken, és vándorolnak úttalan utakon Betlehem felé. Ó milyen fájdalmas ez az úttalan út! Tele van kimosott kövekkel, egyszer meredeken vezet felfelé, máskor meg meredeken vezet lefelé a völgybe. Hűvös levegő uralkodik, mert december a tél királya. Vad szél keveredik a hóval és hideg esővel. Csak néha, néha mutatkozik a napocska. Szűz Mária fázik a számar hátán. Inkább vándorolna gyalog, hogy felmelegedjen, de járás még rosszabbul esne neki. Az út helyenként göröngyös, befagyott, néhol viszont elázott és sáros. Négy napig tart keserves útjuk Betlehembe. Jó embereknél töltik az éjszakákat, de virradatkor, már ismét lábon vannak. József sajnálja Istennek anyját, hogy ennyit kell szenvednie, és fagyoskodnia az úton. Szűz Mária, viszont nem panaszkodik és nem sír, sőt inkább mosolyog. Kire gondol Anyja Istennek, miért mosolyog oly szerencsésen? A világ Megváltóra gondol, akinek már-már meg kell születnie, úgy jövendölte neki Gábor őrangyal.

Szerencsésen megérkeznek Betlehembe, és éjszakai szállásra van szükségük. Józsefnek van a van a városban ismerős gazdája, nos egyenest hozzá mennek: - Eljöttünk feliratkozni, ahogy megparancsolta Augustus császár. Befogadnál minket tetőd alá barátom? - Kár, nagy kár, későn érkeztél, József. Házam már reggel óta annyi vándort fogadott be, hogy nincs egy sarok sem, mely üres lenne. Szent család, tovább vándorol, jár ajtótól, ajtóig, de sehol sem találnak házat mely,

befogadná őket, mindenhol telve vannak a házak vándorokkal. Város fogadójának a gazdája, mikor meglátja rajtuk, hogy szegények és nem tudják kifizetni a szállást, ő is tovább küldi őket: - Előbb kellett volna jönnötök – ki későn jön saját magának, árt. Vándoraink tovább mennek, utcáról, utcára, házról házra. Ekkor Szűz Máriának látomása van, csodálkozva nézelődik körös – körül – mi történt emberekkel az utcákon, hogy egyesek szomorkodnak, sírnak, mások meg nevetnek, énekelnek? Nem tudja azt megérteni, megkérdezi őrangyalát:- Angyalka, őrzőangyalom, miért van az, hogy egyesek sírnak, mások meg örülnek? – Az Úr Jézus miatt van az, akinek meg kell születnie. Szomorúak a zsidók, akik nem hisznek Úr Jézusban, mert gonoszak és nem akarnak megjavulni. Boldogok, vidámak a jó zsidók és pogányok, akik hisznek Úr Jézusban, és haláluk után eljutnak a mennybe... Már esteledik, napocska kíván az embereknek jó éjszakát. Városban még járkal sok ember, akik éjszakai szállást keresnek, és a betlehemi kutyáknak annyi munkájuk van mint még soha – morognak, ugatnak minden idegen emberre, csoda, hogy nem pukkadnak szét mérgükben. Csak a Szent családnak nem ártanak, mert érzik, hogy Szűz Mária lesz édesanyja Úr Jézusnak. Hozzá simulva hízelegnek. Legalább az állatok kedvesek Istennek Anyjához, mikor az emberek kemények, mint a szikla.

Maros Madacov a karácsonyfánál c. könyvéből, fordította: F R

Önkormányzati buli

A fenti címen volt olvasható a rendezvényt követően az alábbi kép fölött a facebookon. Mint minden hírnek, eseménynek ennek is meg volt a visszhangja, dicsérete, de a kritikája is. Dicsérete elismerése azoknak, akik meghívást kaptak és megjelentek, a jól sikerült, de nem „dínom - dánom”, hanem egy szolid rendezvényen.

- Már megint költik a szlovák pénzt, - mondták egyesek. Az állam adta

pénzből könnyű mulatni – folytatták mások. Azt a pénzt, pedig nem csak a dalárdások kapják kormányunktól. – kontráztak a többiek, de mondtak, és mondanak jelenleg is, nyomdafestéket nem tűrő szavakat.

Ezekre, védeni a Szlovák önkormányzatot, megnyugtatóként néhány mondat erejéig, az alábbiakban válaszolok: - Hálaadó misék is voltak és vannak! Próbáljuk ilyen szempontok szerint felfogni ezt

a rendezvényt. Szlovák önkormányzatunk, hálából meghívta szavazóit egy szerény, de annál inkább kedélyes, ünnepi hangulatú rendezvényre. Ezen a rendezvényen nyoma sem volt a fentiekben jelzett „dínom-dánomnak”. Az ünnepi hangulatú baráti összejövetelen, a szlovák önkori, csak a szerény, minden jelenlévő számára egyforma de finoman elkészített vacsorát és asztalonként a kancsó bort állta. A fentiekben felüli étel – ital, fogyasztást mindenki saját maga rendezte, illetve fizette.

Ezt a meghívottak viszont meg is érdemelték a meghívást, hiszen szinte minden községünkben

történő akár nemzetiségi, vagy egyéb rendezvényen kétkézi munkájukkal is odaadóan, kiveszik részüket. Így volt ez idén is, a régi sportpályán történt nemzetiségi nap megrendezésekor. Ez a rangos találkozó, a sok segítőnek köszönhetően került csak négyszáztízezer forintba.

Haáz Imréné jól sikerült fotója Önkormányzati buli címen jelent meg vasárnap 9 órakor még az ünnepi Szentmise előtt a facebookon.

Tisztelettel: F R

Spéci

Spéci száz lóerős autóink vannak, amik simán viszik a kétszáz kilométer per órát. Igaz, hogy csak száz a megengedett, amit viszont már a száz évvel ezelőtti húsz lóerősek is tudtak. Újra gyártják az „ötszáz” fiátot. Pont úgy néz ki, mint a régi, de ezernégyszáz motor van benne. Az önvezető autó a cél. A sofőr és az utasok az egész utat végig aludhatják, de az ilyen miért utazik? A bogárhátú, a kis polszki és a trabi huszonöt lóerő körüliek voltak és bőven tudták a megengedett százat. Spéci házakban élünk, amikről az őseink nem is álmodtak, de nekik ötször annyi gyerekük volt, mint nekünk. Ma már spéci fogamzástólókat lehet recept nélkül venni 14 éves kortól szülői hozzájárulás nélkül, ami a reprodukció matematikai esélyét is kizárja. Sajnos a fertőzésekkel szemben az orvostudomány egyre esélytelenebb. Spéci antibiotikumaink vannak. Viszont csak idő kérdése, hogy meddig maradnak hatékonyak, mert minden sertésnek és baromfinak is folyamatosan bele van keverve a tápjába. Spéci samponokkal lehet haját mosni, amik viszont „zsíros vagy száraz” korpásodást okoznak. „Szerencsére” lehet „zsíros vagy száraz” korpásodás elleni vegyszert is a hajunkra kenni. Spéci légkondicionálóink vannak, amik miatt az egész növényvilágra kezdünk allergiások lenni, a pollenszűrőjük miatt. Sebaj minden növényfaj okozta allergiára, lehet külön – külön pár ezerért antiallergént kapni. Spéci tömegközlekedési járműveink lettek, de a régiek milliószer jobbak voltak, mert azoknak a nyári aszfalt olvasztó hőségekben is el lehetett húzni az

ablakát, a régieknek még le is lehetett „tekerni.” Most penészes poros gépen átszűrt levegőt lélegzünk a spéci vonatokon, buszokon, villamosokon. Spéci stadionokat építünk, még az országhatáraink túloldalán is, viszont az egész nemzetünk mozgáshiányos, túlsúlyos, szívbeteg, érbeteg és cukorbeteg a spéci autóink, a kerékpározás, gyaloglás hiánya miatt. Spéci vezetéseken keresztül érkezik a fűtőanyag Szibériából, a világ túlsó végéről, de a házaink mögötti erdőben, embermagasságban korhad a rőzse. Hasznosítani tilos. Spéci pápánk van (aki szerint a homoszexualitás nem probléma), aki a muszlinok, beengedéséért agitál. Spéci unió tagjai vagyunk, aki sajnos megátalkodottan négerekkel és muszlinokkal akar minket elárasztani és lecserélni. A világ legspécibb katonai védelmi rendszerében vagyunk, akik viszont képtelenek a fegyvertelen, analfabéta késelők megállítására. „Tartsatok el, különben hozzátok költözünk”! Az egész világ kezdi sarcoltatni Európát. Németország a világ kétszázötven országából több mint százat majdnem a felét támogat anyagilag. Emiatt több milliárd ember akar beköltözni a jótevőjéhez. Németország pénzeli Indiát, ami atomhatalom, de Pakisztán is az, akiket szintén pénzelnek, és akik cserébe szintén meg akarják szerezni Németországot, ahogy már ők irányítják Londont a pakisztáni polgármesterükkel. Németországnak nincs atomfegyvere, de Indiának még saját ürprogramja is van, de nem otthonmaradásra költik a német segélyeket, hanem a többi sarcoló országgal együtt

Európa megszerzésére indult. Ne kövessük a német példát!

Az ókorban és a középkorban városállamok voltak: Spárta, Athén, Trója, Kréta Róma, Karthágó, stb. Később az egész mai egységes Olasz és Németországot is ilyenek alkották, mert így lehetett megakadályozni a „bűnözők” szabad áramlását”. A Balkánon még nincsenek „átjárhatatlan” kerítések. Bihácsot viszont körbekerítették a lakóik. Kiszűrve az állítólagos „agysebészeket és atomtudósokat.” Újra élhetővé téve a városukat, amit rajtuk kívül senki nem biztosít nekik. A déli kerítésünk egyelőre bírja a nyomást, amíg saját kézbe tartjuk, mert az Unió és NATO azonnal eldőzerolná. **KÖRKÖRÖS ÖNVÉDELEM!** A csalán sejtjei

képesek megölni egy embert, de neki 100 ilyenje van, ha neki úszunk önvédelemből, gyilkol. Ecettel lehet semlegesíteni a mérgét, de kinél van úszás közben ecet? Senkinél. A forró égövi tengerekben él, de onnan beúszik a folyókba is. Az Amazonasban tilos vizelni. Nem a törvény tiltja, hanem egy pár centis hal, amelyik a vizeletet követve beúszik a „forrásba”, és elkezd belülről eszegetni. Az angolok harcolnak az indiai tigrisekért, amik évente több mint ezer embert ölnek meg és falnak fel, de Nagy-Britanniából már 500 éve kiirtották még a vaddisznót is. Könnyű más karjával veretni a csalánt.

Tisztelettel, Losonci Miklós

POLGÁRŐRSÉGI HÍREK

Képzés

A BM OKF Országos Tűzoltósági Főfelügyelőség 1 napos elméleti továbbképzést szervezett az önkormányzati és az önkéntes tűzoltó egyesületek tűzoltás vezetői részére a gázüzemű gépjárművekkel mentési műveletekről, annak szakmai színvonalának javítása érdekében.

A szakmai napon a gázüzemű járművek veszélyforrásairól, a tűzoltói beavatkozások módjáról, eszközeiről (gyakorlati bemutatóval

egybekötve), a témával kapcsolatos hazai és nemzetközi tapasztalatokról kaptak tájékoztatást a résztvevők. A Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesületünket Kocskovszki István képviselte.

Pilisszentlászló, 2019-11-11

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Külterületek Biztonsága

„Közös programmal környezetünk védelméért

Külterületek biztonsága” 2019/2020 programot indított a Országos Polgárőr Szövetség (OPSZ) és az Agrárminisztérium. A program keretén belül 2019. november 30.-án célirányos külterületi szolgálatot láttunk el három fővel. Az

ellenőrzés során a külterületi erdő területeket, illegális hulladéklerakó helyeket ellenőriztük visszatérően. A turisták kirándulók üdvözölték a polgárőrség jelenlétét a külterületen. Polgárőreink egyénileg is járják a külterületet és polgári

természet őri feladatot is ellássák.

A DINPI-vel folyamatos a kapcsolattartás.

Mivel az Iskolában rendezvény (advent) volt ezért a külterületi ellenőrzés után a községben is járőröztünk. Az esti órákban egy fő polgárőrünk a körzeti megbízottal látott el közös járőrszolgálatot.

A szolgálat során jogsértést nem észleltünk. A fotót készítette Bognár Alexandra pártoló tagunk.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Mikulás ünnepség biztosítása a gyerekeknek

2019. december 6-án 17:00-órától kezdettel rendezte meg a Pilisszentlászló Község Önkormányzata a helyi Mikulás ünnepséget a Pilisszentlászló, Fő terén, aminek a helyszíni biztosításához a polgárőrségünk közreműködését kérte az Önkormányzat

előzetesen. Az ünnepségre nagy volt az érdeklődés, sokan eljöttek. A Szabadság tér megtelt gyerekekkel, felnőttekkel. A polgárőrségünk tagjai a közlekedés biztonságára ügyeltek, illetve forgalomirányításban vettek részt. A pilisszentlászlói Mikulás a Béke utcából krampuszok kíséretében ajándékkal érkezett a Fő térre. A Télapó a Szabadság téren, zeneszó mellett osztotta ki az ajándékokat. Meleg teát és süteményt osztottak a felnőtteknek, kicsiknek egyaránt.

A biztosítást közösen a Szentendre Rendőrkapitányság Pilisszentlászlói körzeti megbízottal

végeztük, hideg ellenére vidáman és zökkenőmentesen zajlott le a mikulás ünnepség. A Polgárőrség részéről a biztosításban 10 fő vett részt. Ezzel a közterületi mikulás ünnepséggel zárta az önkormányzat az 2019 évet, a polgárőrségünk minden rendezvényen segítette az önkormányzatot és a Szentendrei Rendőrkapitányságot, hol közösen, hol önállóan a zavartalan eseménymentes rendezvénybiztosításokban.

Fotót készítette Mihics József.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Gyertyagyújtás

November 3-án szombaton Szent András napján délután Számos szentendrei aktivista szervezése által, az alsó izbégi út végén lévő teret, már régebben Alsó-Izbég főterének nevezte el. Nagyon találó volt az elnevezés, hiszen ez a terület Szent Endréről elnevezett város szerves részét képezte hajdanában. A városalapító elődeink, de még a környékbeli települések lakói is Svetí Ondrejnnek, Szent Andrásnak nevezték. A vonzásához tartozó községek lakói, főleg az idősebb korosztály szláv nyelven Szenondrejnnek, tehát, Szent Andrásnak nevezi mind a mai napig.

Idén, november 30 - án szombaton délután 5 órakor a megemlékezésnél, a kereszt alatti gyertyagyújtásnak szerény ünnepségén a város első embere Fülöp Zsolt polgármester is jelen volt.

Ezzel kapcsolatban, említést érdemel az a tény, hogy nem az önkormányzati szolgálati gépkocsival, de gyalog érkezett a szláv nemzetiségek fája, a hárs alatt elhelyezett krisztus keresztet. A már tradicionálissá vált megemlékezésen Fajcsák Tibor atya, Izbég és Pilisszentlászló plébánosa is közreműködött.

Szent András életéről, nagyon röviden csak annyit, hogy egyike volt annak a két tanítványnak, akik először követték Jézust. Az írások szerint Fekete tengertől a Duna mentén is térített. 60 – ban keresztre feszítették. Keresztjének szárait nem derékszögben, hanem átlósan ácsolták, ezért nevezik András keresztnek ezt a formát.

Pestiansky región ZSM

Doškoľovanie, stretnutie vedúcich pobočiek Peštiansky región Zväzu Slovákov v Maďarsku je veľmi roztrúsený.

Naše pobočky sa nachádzajú na oboch stranách Dunaja.

Každoročne zorganizujeme koncom roka stretnutie vedúcich pobočiek a členov pobočiek.

Imro Fuhl

Magyarországi Szlovákok Szövetsége egyik alapszervezete, a Pobocska Pest megyei vezetői idén Kóspallagon tartották meg éves értekezletüket. Plechi Attila a község új polgármestere, a község háza tárgyalótermét bocsátotta rendelkezésre a konferencia megtartására. Botos Katalin Kóspallag Szlovák Nemzeti Önkormányzat újonnan megválasztott elnök asszonya igen szívélyesen üdvözölte a jelenlévőket. Pobocska

Pest megyei alapszervezet részéről Papucsekné Márti, és Fuhl Imre vezette az értekezletet. Később a kötetlen beszélgetés során felvetődött a közelgő népszámlálás. Erre, nagyon fel kell készülnie minden nemzetiségnek, amiről mi sem maradhatunk le.

Közös cél érdekében a Szlovák, Nemzetiségi önkormányzatoknak sem szabad lemaradniuk, szlovák ajkú lakosságunk felkészítésében. Tudatosítani kell bennük, hogy merjenek szlovákok. Különösen a mai időkben, már inkább pozitív helyzetbe kerültek a nemzetiségié. Ilyen, és sok egyéb kérdésköröket tárgyaltak meg az idei konferencián is a résztvevők. Pilisszentlászlóról Hornyákné Vrchovina Margit, Németné, Kosznovszki Borbála, és jó magam kaptunk meghívót az igen színvonalas értekezletre.

F R

Gondolatok Az év minden napjára a bölcsektől

Ha a feltételek megengedik, az emberek inkább hajlanak a tisztességre, mint a gonoszra.

THOMAS JEFFERSON

Az a hit, ami az igazsággal ütközve elpárolog, nem érdemli meg ragaszkodásunkat.

ARTHUR C. CLARKE

Nem a tudásban van a boldogság, hanem a tudás megszerzésében.

EDGÁRD ALLAN POE

A babona olyan, mint a szentjánosbogár: sötétre van szüksége ahhoz, hogy világíthasson.

Életemben három embert szerettem, és azokat is, hogy utáltam.

FÜST MILÁN

Az ember sosem tudja meg, mi a karácsony, amíg idegenbe kell töltenie.

ERNEEST HEMIGWAY

A gondolkodás a lehető legkeményebb munka. Valószínűleg az a magyarázata, hogy olyan kevesen foglalkoznak vele.

HENRY FORD

Tedd a dolgod, az emberek pedig hadd beszéljenek.

EDOUGARD MANET

Ne arra törekedj, hogy többnek gondoljanak, mint ami vagy, hanem arra, hogy több legyél, mint aminek gondolnak.

SZABÓ PÉTER

Felkészültünk a télre!

Ezt a kijelentést már az „átkosban” is használta a közúti igazgatóság vezetősége, illetve azok szószólója. Ez a rövidke tömondat, már közhellyé, szlogenné vált egyéb elrontott dolgokra is, azzal a módosítással: - „pedig felkészültünk a télre”.

Az igazság viszont az, hogy a mindenkori közúti igazgatóság, bizony, bizony még az átkosban is lehetőségeikhez képest valóban felkészült már ősszel a zordabb időjárási viszonyokra. Lehetőségeikhez képest embertelenebb körülmények között is igyekeztek eleget tenni kötelezettségüknek. Akkor még két ember a tehergépkocsi platóján állva szórta a nem kesztyűs kézzel fogott hosszúnyelű lapáttal, a sóval összekevert homokot, vagy a széntüzelés melléktermékét a salakot. Visszagondolva gyerekkoromra emlékszem azokra az időkre, amikor nagy havazáskor, vagy azt követően, a lovakkal rendelkező gazdák a tanácselnök hívó szavára lovaikat felszerszámozva megjelentek a Tanácsháza udvarán lévő hókotrónál. Általában két pár lovat fogtak eléje, nagyobb hó esetén pedig hatosfogattal indultak el felfelé a Szentendrei úton, így biztosították az összeköttetést Szentendrével, és mivel akkor Pilisszentlászló még a zsákutca, illetve zsákút végét képezte, ezáltal a külvilággal. „Változnak az idők, s bennük változunk mi is” – mondja a latin közmondás. Most már hókotrókkal felszerelt sószóró tehergépkocsikkal gyorsabban, történik az utak takarítása.

Ugyanakkor azzal is tudomásul kell bírunk, hogy mint az élet más területein, itt is a fontossági sorrend uralkodik.

Nos ennél fogva az csak természetes, hogy az emeltebb besorolású utak elsőbbséget élveznek. Természetesen voltak még abban a nem tudom miért átkosnak nevezett rendszerben is utak, mint például, a dobogókői melyek elsőbbséget élveztek. (Ott volt a XX. századi magyar történelem legpuritánabb politikusának, Csermanek Jánosnak,

az állami tulajdonban lévő pihenőhelye, mert mint az, köztudott saját birtoka soha nem volt, nem is vágyott rá!)

A december 2. éjszakáján leaset hó komoly forgalmi akadályt okozott, főleg a Szentendre – Pilisszentlászló útszakaszon lévő, nagykanyarnak nevezett alatti részen. Ehhez viszont hozzá kell fűznöm, hogy ez leginkább azoknak a gépkocsivezetőknek köszönhető, akik még nem cserélték le nyári gumiikat, illetve akik kopottas gumikkal indultak a Pilis hegység legmagasabb fekvő településére.

A személykocsik többsége keresztül állva az úttesten kínlódott. Ezek voltak a szerencsésebbek, mert néhányan lecsúsztak az úttestről, sőt voltak, akik az út menti árokban landoltak.

Ekkor érkezett a helyszínre legnagyobb favágó vállalkozónk, aki csörlős terepjáró gépkocsijával Mikula Albert segítségével, mosolygós arccal nekiállt módszeresen a mentésnek. Voltak kocsik melyekre csak ráakasztotta a vontatókötelet és felhúzta a nagykanyar feletti lankásabb részre. Voltak kocsik, amiket előbb egyesbe kellett hozni, és azt követően ráakasztani a kötelet. Mikor végre szabaddá vált az út, megindult a buszjárat is. Ezt követően vette kezdetét az út menti árokba lévő gépkocsik kimentése, csörlő segítségével. Ekkor suhant el mellettük a hókotró és sózó kocsik, mely már másodszor tette meg ezt az utat. Első alkalommal még éjjel, a nagy hó mennyiség azt követően hullott az útra. A „nap hősenek” nevezhető Bun Zsolti barátom, még a déli harangszó előtt befejezte jótékony, mentési munkálatait. Azok, akiket kimentett a hó fogságából, és az izgalom miatt elfelejtették megköszönni Zsolti barátom példaértékű önzetlen segítségét, utólag is megtehetik azt a 06 20 489-8587 telefonszámon.

Tisztelettel, Franyó Rudolf

Spéci folytatás

Spéci vasútvonalat akarnak építeni a kínaiak, amin egy-két óra alatt lehetne megtenni az utat Belgrádtól Budapestig, ha a határon nem kellene egy-két napig bogarászni a szerelvényeket a ki bemászkáló, bújócskázó, fogócskázó migránsok miatt. Azonkívül a mindkét országon háromszáz kilométer per óra sebességgel átszáguldó vonatok miatt rendszeresen pokoli halálesetek lehetnének és a keresztirányú forgalom brutálisan korlátozva, és veszélyeztetve lenne. Mindez a kínai gazdasági érdekek kiszolgálása érdekében. Örültség elsőbbséget adni a világmonopolista törekvéseknek a saját közúti biztonságunk veszélyeztetésével. Spéci gimnáziumokba

járhathunk, ahol megtanítanak minket integrálni, logaritmálni, interpolálni, exportálni, a Thálesz tételre, a Pitagorasz tételre, a szögfüggvényekre, a határérték számításokra, az algebrai axiómákra, az egyenletmegoldó képletekre, grafikonokra. Viszont nem tanítanak meg házat építeni (ami az óta, már egyénileg tilos is lett!?!). Növényt termesztetni, állatot tenyészteni, szerelni, javítani, főzni, kertészkedni, gépeket vezetni, kezelni. Pedig ha dolgozunk lesz fizetésünk és nyugdíjunk, ha viszont tanulunk, akkor a tanárainknak lesz fizetése és nyugdíja, és mi fizetjük meg érte a tandíjat.)

Tisztelettel, Losonci Miklós

Rákóczi fája a Káka alatt

Jozef Melicher

Nem tudom, ki ültette, de annak a nevére sem vagyok kíváncsi, ki merészelt kivágni. Olyan fa volt, amelynek a környéken nem találják párját. Mikor a siklósi nyaralásból visszatértünk, tizenketten próbáltuk meg együtt átérni – de kevésnek bizonyultunk!

Ő látta a nemzetet! A törökök alatta táboroztak, a kurucoknak enyhülést nyújtott, a Napóleon elől menekülő oroszok sebeiket itt hűsítették, a nemesek annak árnyékában esküdtek hűséget a lobogónak.

Miért nevezték Rákóczi fájának? Nos a kuruc fejedelem, Rákóczi Ferenc alatta üldögélt. Haditanácsot tartott itt, Bercsényi Miklóssal és a többi generálissal. Állítólag itt javasolták neki, miként lehetne lóvá tenni a labancot és miként kellene rábeszélni a svéd királyt, hogy legyen segítségükre a bécsi császár ellenében.

Ismert kuruc pátenseket, azaz uralkodói rendeleteket is, melyeket alatta adtak ki. Ezekben a magyar és a szlovák népnek ígértek szabadságot. Közülük a legismertebb Bercsényi kiáltványa, melyben a következő áll:

„Ha a jobbágyok felkelnek és fegyvert ragadnak, mindörökre felszabadítást nyernek, hasonlóan utódaik is: mentességet minden megfizetéstől, a

kötelező munkától, a tized és a kilenced beszolgáltatásától és a földesúrtó való függéstől – szabadságot és függetlenséget kapnak. Ha az egész falu felkel és hajlandó fegyvert fogva harcolni a szabadságért Bécs ellen, mindörökre szabadságban részesül...”

A „szabadságot és biztonságot“ nyújtó leveleket itt állították ki a kuruc katonák számára. E fa árnyékában született meg Rákóczi elképzelése a szlovákok országáról, melyet latin nyelvű leveleiben „Tót Impérium“ néven emleget.

Mikor a kuruc felkelés a végéhez közeledett, mert eluralkodott az árulás - úgy mondják - Rákóczi herceg ennek árnyékában állítólag így sóhajtott fel:

„Mi az álmaink beteljesülését, melyért annyi bátor magyar, szlovák és ruszin ontotta véré, már meg nem éljük. E fának azonban állnia kell, mint mindezek tanújának! Az utódoknak bizonyosat tesz majd akaratunkról, mellyel ennek a népnek szabadságot akartunk adni! A fa mindezt megéli majd!”

A városi magisztrátus és a Siklós alatti bortermő falu előljáróságának figyelmébe ajánlotta. A herceg kíséretének minden tagja letört belőle egy ágacskát, aztán mindnyájan Lengyelországba távoztak. Távolabb éppen a Lévai vár vált a tűz martalékává.

A fa a közelmúltig itt állt. Mgtörve, körbeéggve. Amennyiszer a télen kiszáradt, ugyanannyi alkalommal tavasszal kihajtott. Mindemellett tanúságot tett arról, Rákóczi álma valósággá vált. A lévaiak huszonöt esztendőn keresztül tiszteletben tartották.

Valakit azonban zavart. Olyannak a történelmet csak a vénasszonyok pletykájának tartja. Mostanság

már csak az idősebb lévaiak fogják mutogatni unokáiknak a nevezetes helyet és hozzátesszik:

„Itt állt Rákóczi fája...”

Fordította: Papanek László

Forrás: Melicher, Jozef: Tekovské povesti. Bratislava, Tatran 1989, s. 45-46.

Jogtalanság

Mint tudjuk a jog nem igazságot szolgáltat, hanem törvényeket. Egy jogász nem gyógyít, mégis jogosult a doktor címre, mert ilyen törvényt alkottak maguknak. A többi diplomás, erre a címre nem jogosult. Magyarországon tankötelezettség van. Ezért, a „diktatúrában” mindenki megírogathatta a saját adásvételi szerződéseit. A rendszerváltás óta viszont már csak az ügyvédek,

hogy legyen bevételük. Az „átkosban” bárki megépíthette a saját házát. Ez ma már tilos. Házat csak kőműves építhet, zsebre vágva a profitot, pedig sokan ma is képesek lennének az önálló munkavégzésre sok évtizedes tapasztalatuk alapján.

Tisztelettel, Losonci Miklós

Pilíške združenie

Oživovanie pamäte - Ako to vlastne bolo pred 20 rokmi? Ak by niekto tvrdil niečo iné, tak potom buď nebol pritom alebo sa zle pamätá, resp. zámerne pomätá... – imro

Stalo sa pred 20 rokmi: Ustanovujúce valné zhromaždenie Spolku a kultúrneho strediska pilíšskych Slovákov

Ciel: posilniť slovenskosť Pilíša / Predstavitelia samosprávnych zborov a občianskych organizácií, pôsobiacich v jednotlivých slovenských pilíšskych osadách, v roku 1999 poverili starostu obce Mlynky Jozefa Havelku a predsedu Slovenskej samosprávy v Mlynkoch Imricha Fuhla vypracovaním zriaďovacích dokumentov a usporiadaním zakladajúcej schôdze Spolku a kultúrneho strediska pilíšskych Slovákov. Tento ich krok, smerujúci k posilneniu slovenskosti Pilíša, podnietila ako spoločná minulosť, kultúra a jazyk našich Slovákov, žijúcich dodnes pomerne celistvo okolo Pilíša, tak aj potreba prehlbovania ich vzájomnej spolupráce a spolupatričnosti. Podľa svedectva prezenčnej listiny sa tu zišli zakladajúci

členovia regionálneho spolku z Čobánky, Kestúca, Moďoróšu, Pilíšskej Čaby, Čívu, Santova, Senváclavu, Hute, Pomázu, Šárišápu a Mlynkov. Hostitelia valného zhromaždenia J. Havelka a I. Fuhl osobitne privítali podpredsedníčku CSS Etelku Rybovú a členku Predsedníctva ZSM Martu Papučkovú-Gluckovú. „Slovenský Pilíš je jeden a nedeliteľný, pilíšski Slováci sa teda nedajú rozdeľovať - ani župnými hranicami, ani hranicami volebných obvodov a ani hranicami iných, umelo vytvorených jednotiek“ - povedal na podujatí Imrich Fuhl, ktorý v spolupráci s právnikom CSS dr. Dénesom Nemesom vypracoval Stanovy SKSPS. Na ustanovujúcom valnom zhromaždení predsedom združenia pilíšskych Slovákov sa stal Jozef Havelka, podpredsedníčkou čívska starostka Mária Nagyová, pričom za ďalších členov Predsedníctva SKSPS boli zvolení: Jozef Szőnyi, Rudolf Fraňo, Valéria Gálová-Karová, Pavol Hévizi, Katarína Huberová-Kisgyőriová, Koloman Minczér a Gizela Molnárová. (Ľudové noviny, 44/1999)

Emlékezet frissítés – Mi is történt húsz évvel ezelőtt? Ha valaki mást állítana, így aztán nem volt jelen, vagy rosszul emlékszik, illetve szándékosan félretájékoztat.

Húsz esztendővel ezelőtt történt:

A Pilisi Szlovákok Egyesülete és Kulturális Központja alakuló közgyűlése

A cél: megerősíteni a szlovákságot a Pilisben/ Az egyes pilisi szlovák települések önkormányzati önkormányzati testületének, valamint a polgári szervezetek képviselői 1999-ben megbízták Pilisszentkereszt Havelka Józsefet, Pilisszentkereszt polgármesterét és a település szlovák önkormányzatának elnökét, Fuhl Imrét a rendelkező dokumentumok elkészítésével és az alakuló Pilisi szlovákok egyesülete és kulturális szövetsége alakuló ülésének megrendezésével. Lépésük a Pilisben élők szlovák tudatának megerősítésére irányult, a közös múltjukra, kultúrájukra és szlovák nyelvükre, viszonylagos egységben létezve a Pilis körül. Szükséges volt a kölcsönös együttműködésük és hazafiságuk elmélyítése is. A jelenléti ív tanúsága szerint itt voltak a regionális egyesület alapító tagjai, Csobánkáról, Keszthelyről, Mogyorósbányáról, Piliscsabáról, Piliscsévéről, Pilisszántóról, Pilisszentlászlóról, Hutáról, Pomázról, Sárisápról és Pilisszentkeresztről. A közgyűlés vendéglátói,

Havelka József és Fuhl Imre egyénileg köszöntötték a CSS alelnökét, Ryba Etelkát és a ZSM elnökségi tagját Papucsek-Glück Mártát.

„A szlovák Pilis egy és oszthatatlan, a pilisi szlovákok nem hagyják magukat felosztani – sem megyehatárokkal, sem választási körzethatárokkal, sem más, mesterségesen kialakított egységek révén” – mondta a rendezvényen Fuhl Imre, aki a CSS jogászával, dr. Nemes Dénessel együttműködésben elkészítette a Pilisi Szlovákok Egyesülete és Kulturális Központjának (PSZEKK) alapszabályát. Az alakuló közgyűlésen a PSZEKK elnökévé Havelka Józsefet választották, alelnökként a piliscsévi alpolgármestert, Nagy Máriát. Az elnökségi tagok pedig Szőnyi József, Franyó Rudolf, Gálné Kara Valéria, Hévízi Pál, Kisgyőri-Huber Katalin, Minczér Kálmán és Molnár Gizella lettek.

(Ludové noviny, 44/1999)

Imro Fuhl

Fordította: Papanek László

ci sa teda nedajú rozdeľovať – ani župnými hranicami, ani hranicami volebných obvodov a ani hranicami iných, umelo vytvorených jednotiek,” povedal I. Fuhl, ktorý v spolupráci s právnikom CSS dr. Dénesom Nemesom vypracoval prítomným vopred rozoslané Stanovy SKSPS. Účastníci valného zhromaždenia potom „pod taktovkou” mlynskeho starostu pristúpili k prerokovaniu neľahkého právnického textu základného dokumentu or-

ganizácie. Pri riešení sporných otázok im poskytol vzácnu pomoc dr. D. Nemes, ktorý prisne dbal o to, aby stanovy vyhovelí všetkým platným právnym normám vzťahujúcim sa na verejnoprospešnú (neziskovú) civilnú organizáciu. Prítomní napokon stanovy, ktoré počítajú ako s individuálnym, tak aj s kolektívnym členstvom, jednohlasne schválili a v zmysle ich nariadení pristúpili k tajným voľbám deväťčlenného predsedníctva a

trojčlenného kontrolného výboru spolku. Predsedom SKSPS sa stal starosta Mlynkov Jozef Havelka, podpredsedníčkou čivska starostka, regionálna radkyňa CSS Mária Nagyová, pričom za ďalších členov Predsedníctva SKSPS boli zvolení: Jozef Szőnyi, Rudolf Fraňo, Valéria Gálová-Karová, Pavol Hévízi, Katarína Huberová-Kisgyőriová, Koloman Minczér a Gizela Molnárová.

Text a foto: (-hl)

A szovjet paradicsomban

November 25. volt a Szovjetunióba hurcolt magyar hadifoglyok, és ártatlanul málinki robotra elhurcoltak emléknapja. Számos helyen történt megemlékezés ezen a napon. Az Országgyűlés 2012. május 21-én határozott erről. A határozat szerint arról a mintegy 600 ezer magyarról van szó, akit 1944 őszétől hadifogolyként vagy internáltként a Szovjetunióba hurcoltak többéves kényszermunkára, illetve akit a második világháború után sok-sok esztendőre száműztek a Gulág rabtelepeire a „magyar hatóságok hathatós közreműködésével, koholt vádak alapján”. Pilisszentlászlóról is elhurcoltak több férfit. Közülük ketten, Szvoboda János és Vasvári Vilmos nem bírták a gyötrelmes utat, és nélkülözést feltételezhető, hogy már útközben, vagy a romániai Foksániban lévő elosztó táborban meghaltak. A többi elhurcolt falubelink; Dombai Béla, Kocskovszki István, és unokatestvére Kocskovszki István, Szlovák János, Hornyák József, Dombai László, Kosznovszki István és sokan mások többévi éhezés, szenvedés után csontig lefogyva testsúlyuk felével tértek vissza szeretteikhez. Községünk elhurcolt lakóinak teljes névsorát, a januári Kürtösben igyekszem leközoelni. Az elhurcolt 600 000 személy közül

hozzávetőlegesen 400 000 térhetett vissza. Pontos adat azért nem adható, mert központi ügykezelés hiányában az 1946 júliusáig hazaérkezettek számáról nincsenek konkrét kimutatások. A hiányzó 200 000 ember a hadifogolykényszermunkás az akkori politikai helyzet mártírjává vált. Ám a hazatérteket sem a szabadság várta. Megbélyegzettek lettek, bizalmi állásba nem kerülhettek. A Szovjetunióban eltöltött időt sokaknak még a munkaviszonyába sem számították be. Az egykori elhurcoltak, a megtorlástól félve, a közelmúltig kinti "tapasztalataikat" nem merték elmondani. Emlékeztek még a szabadulásuk alkalmával kapott "jó tanácsra": "Aki otthon beszélni mer az itt látottakról, azt visszahozzuk". Kocskovszki István, unokatestvérem elbeszélése szerint a magyar hatóságok szigorú figyelmeztetése szerint az otthoniaknak, arra a kérdésre, hogy hol voltak, azt kellett mondaniuk, hogy a csodálatos Szovjet Paradicsomban.

Franyó Rudolf

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Nyomtatás: technovaszentendre@gmail.com • 06 26 309 766

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015